

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Wojciech Katner (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego "P. – R."
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
przeciwko Bankowi R. Spółdzielczemu w R.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 listopada 2011 r.,
zażalenia strony powodowej
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 26 maja 2011 r.,

- 1. oddała zażalenie na odrzucenie skargi kasacyjnej, wniesionej w dniu 11 maja 2011 r., a w pozostałym zakresie zażalenie odrzuca,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 3600 (trzy tysiące sześćset) zł kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 maja 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek powódki o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej z dnia 9 czerwca 2010 r., wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 lutego 2010 r., (pkt 1 sentencji postanowienia), oddalił wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. (pkt 2), odrzucił skargę kasacyjną powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 lutego 2010 r., wniesioną dnia 11 maja 2011 r. (pkt 3) i oddalił wniosek powoda o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. co do kosztów procesu, Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 października 2009 r., i postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r., IV CZ 139/10 co do kosztów postępowania zażaleniowego (pkt 4).

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej z dnia 9 czerwca 2010 r. został odrzucony jako niedopuszczalny. Uchybienie wspomnianemu terminowi nie pociąga bowiem za sobą ujemnych dla strony skutków procesowych (art. 169 § 2 k.p.c.), ponieważ skarga kasacyjna z dnia 9 czerwca 2010 r. postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 27 września 2011 r. została odrzucona z powodu nieuiszczenia w terminie należnej od niej opłaty, a zażalenie powódki postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r. – oddalone jako nieuzasadnione.

Rozpatrując ponownie wniesioną dnia 11 maja 2011 r. skargą kasacyjną wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi, Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do jego uwzględnienia. Nieuiszczenie w terminie opłaty od skargi kasacyjnej jest bowiem następstwem okoliczności zawinionych przez profesjonalnego pełnomocnika powódki (nie uwzględnił on aktualnej treści art. 112 ust. 2 i 3 u.k.s.c.). W konsekwencji skarga kasacyjna z dnia 11 maja 2011 r., wniesiona niewątpliwie po upływie ustawowego terminu (art. 398⁵ § 1 k.p.c.) podlegała odrzuceniu jako spóźniona (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Sąd nie dopatrył się także okoliczności, które przemawiałyby za wstrzymaniem wykonania orzeczeń wymienionych w pkt 4 sentencji postanowienia.

W zażaleniu na to postanowienie powódka zarzuciła naruszenie art. 379 pkt 5 k.p.c., art. 112 u.k.s.c., art. 58 § 2 k.c. oraz art. 84 k.c. i wniosła „o stwierdzenie nieważności zaskarżonego postanowienia – w całości (art. 379 pkt 5 k.p.c. i art. 58 § 2 k.c.) lub uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z treści zażalenia wynika jednoznacznie, że pełnomocnik powodów wymienione wyżej postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżył zażaleniem w całości (także w zakresie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej z dnia 11 maja 2011 r.).

Tymczasem postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej nie podlega zaskarżeniu zażaleniem, albowiem nie należy ono do kategorii postanowień kończących postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c., tj. takich postanowień, które przez uprawomocnienie się trwale zamykają drogę do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty w danej instancji (por. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1998 r., III CZP 44/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 87, z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1, z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 22). Zażalenie na postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej należało zatem odrzucić jako niedopuszczalne (art. 373 w związku z art. 394¹ § 2 i 3 k.p.c. oraz art. 398²¹ k.p.c.).

Jest natomiast możliwe zbadanie prawidłowości postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. Jednakże warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie w środku odwoławczym stosownego wniosku. W sprawach, w których występuje profesjonalny pełnomocnik, wspomniany wniosek powinien być sformułowany jednoznacznie, albowiem nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez zawodowego pełnomocnika treści wprost w nich nie

wyrażonych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 marca 2005 r., II CZ 197/04 i z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, niepubl.). Wniesione w sprawie zażalenie nie zawiera wniosku o rozpoznanie postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej na podstawie art. 380 k.p.c. Podniesione przez skarżącego zarzuty kwestionujące prawidłowość tego postanowienia uchylają się zatem spod kontroli w postępowaniu zażaleniowym.

Do kategorii postanowień kończących postępowanie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. nie należy także w okolicznościach sprawy zaskarżone postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywróceniu terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej z dnia 9 czerwca 2010 r. Zostało ono bowiem wydane po prawomocnym zakończeniu postępowania międzyinstancyjnego – zainicjowanego skargą kasacyjną z dnia 9 czerwca 2010 r. – na skutek oddalenia przez Sąd Najwyższy zażalenia powódki na postanowienie o odrzuceniu tej skargi. (por. postanowienie z dnia 3 listopada 1997 r., I PKN 367/97, OSNP 1998, nr 18, poz. 571 i uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2008 r., III CZP 119/08, OSNC-ZD 2008, nr4, poz. 98). Zażalenie na postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej z dnia 9 czerwca 2010 r. podlegało zatem również odrzuceniu jako niedopuszczalne (art. 373 w związku z art. 394¹ § 2 i 3 k.p.c. oraz art. 398²¹ k.p.c.).

Odrzuceniu jako niedopuszczalne podlega także zażalenie na postanowienie oddalające wniosek o wstrzymanie wykonalności orzeczeń wskazanych w pkt 4 sentencji zaskarżonego postanowienia, albowiem zaskarżone postanowienie nie należy – tak jak postanowienie o przywrócenie terminu – do postanowień kończących postępowanie w sprawie (art. 373 w związku z art. 394¹ § 2 i 3 k.p.c. oraz art. 398²¹ k.p.c.) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2000 r., II CZ107/00, niepubl.).

W konsekwencji odrzucenia zażalenia na postanowienie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej z dnia 11 maja 2011 r. i wstrzymaniu wykonania orzeczeń oraz o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej z dnia 9 czerwca 2010 r. nie podlega rozpoznaniu oparty na art. 379 pkt 5 k.p.c. i 58 § 2 k.c. zarzut

nieważności postępowania. W sytuacji gdy zażalenie podlega odrzuceniu, Sąd Najwyższy - tak jak w wypadku odrzucenia skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1997 r., III CKN 13/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 114) - jest zwolniony od rozważania z urzędu nieważności postępowania jako ewentualnej przesłanki uchylenia orzeczenia, albowiem wchodzi ono w grę tylko w wypadku przystąpienia do rozpoznania zażalenia, co zależy od skutecznego jego wniesienia.

Zażalenie w części dotyczącej odrzucenia skargi kasacyjnej z dnia 11 maja 2011 r. – wobec niekwestionowanego faktu, że skarga została wniesiona po upływie ustawowego terminu – podlegało natomiast oddaleniu jako nieuzasadnione (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Tej oceny nie zmienia zarzut nieważności postępowania. Nie ma bowiem podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna – wobec oczywistego faktu wniesienia jej po upływie ustawowego terminu – została odrzucona w postępowaniu dotkniętym nieważnością spowodowaną pozbawieniem powódki możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Oczywiście bezpodstawne jest wskazanie art. 58 k.c. jako podstawy „stwierdzenia nieważności zaskarżonego postanowienia”, ponieważ przepis ten reguluje nieważność czynności prawnych, a nie sądowego postępowania cywilnego (por. Sąd Najwyższy z dnia 18 września 1951 r. C 111/51, OSNCK 1953, nr 2, poz. 38).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego stanowi art. 98 w związku z art. 394¹ § 3, art. 398²¹ i 391 § 1 k.p.c.